

**Załącznik do uchwały Nr VIII/36/07
Rady Gminy Skrwilno z dnia 24 lipca 2007 r.
w sprawie planu rozwoju lokalnego Gminy Skrwilno**

**P L A N
ROZWOJU LOKALNEGO
GMINY SKRWILNO
NA LATA 2007-2013**

Skrwilno lipiec 2007 r.

WSTĘP

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem określającym strategię społeczno-gospodarczą Gminy Skrwilno na lata 2007 – 2013

Dokument został przygotowany na podstawie:

Strategii Rozwoju oraz Strategii Rozwoju Gminy Skrwilno.

Studium kierunków rozwoju i zagospodarowania terenu Gminy.

Plan Rozwoju Lokalnego przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną gminy, formułuje cele i zawiera opis strategii zmierzającej do osiągnięcia rozwoju społecznego, gospodarczego. Szacuje spodziewane efekty planowanych interwencji i wpływ na przebieg procesów rozwojowych, wskazuje kierunki zaangażowania środków funduszy strukturalnych i środków własnych gminy.

Plan Rozwoju Lokalnego 2007-2013 będzie służył jako punkt odniesienia dla działań o charakterze rozwojowym, podejmowanych z zasobów środków własnych, jak również pozwoli określić wysokość dofinansowania z funduszy Unijnych.

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

- Obszarem, na którym będzie realizowany Plan Rozwoju Lokalnego jest Gmina Skrwilno.
- Czas realizacji – lata 2007 – 2013.

2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU

2.1 Położenie geograficzne

Gmina Skrwilno położona jest we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie rypińskim. Zajmuje powierzchnię 124,3 km². Gmina od wschodu graniczy z województwem mazowieckim (powiaty sierpecki i żuromiński), od północy i zachód z gminami woj. kujawsko-pomorskiego (Świedziebnia, Rypin i Rogowo).

Gmina podzielona jest na 19 sołectw. Wg stanu na 2 stycznia 2007 roku gminę zamieszkiwało (zameldowanych na pobyt stały) 6479 osób.

2.2 Środowisko przyrodnicze i uwarunkowania klimatyczne

Pod względem fizycznogeograficznym teren gminy położony jest w obrębie Równiny Urszulewskiej, stanowiącej część Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego. Równina Urszulewska jest sandrem fazy poznańskiej zlodowacenia północnopolskiego rozciętym przez przepływającą przez południowo-wschodnią część gminy Skrwilno dolinę rzeki Skrwy. Mało zróżnicowany krajobraz z 2 jeziorami oraz rzeką tworzą atrakcyjne warunki do rozwoju turystyki. Jest to obszar atrakcyjny pod względem walorów przyrodniczych. Krajobraz historyczny tworzą zespoły pałacowo-parkowe w Okalewie i zabytkowy park w Skrwilnie, obiekty sakralne oraz ślady średniowiecznego osadnictwa związane z grodziskiem.

Część wschodnią gminy pokrywają lasy, większa część gminy to słabsze gleby piaszczyste klasy V i VI a centralną i zachodni-północną lepsze gleby wytworzone głównie z glin klasy IV.

Rolnictwo jest główną i najważniejszą funkcją gospodarczą. Obszar gminy Skrwilno jest stosunkowo bogaty w szatę leśną. Lasy i grunty leśne zajmują ok. 25,07 % powierzchni gminy (tabela 1), przy średniej powiatu 19,10%. Tereny leśne koncentrują się przy wschodniej części gminy.

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie Skrwilno z jednostkami Powiatu (w ha)

Lp	Gmina/ws ie	Powierzchnia gruntów	UŻYTKI ROLNE					Lasy i grunty leśne	Grunt y pozostałe
			Razem	grunty orne	sady	łąki	pastwiska		
20 06	Skrwilno	12 435	8200	5506		1427	1267	3117	1118

Klimat na obszarze gminy ma cechy typowe dla klimatu Polski. Występuje tu duża zmienność typów pogody, co jest wynikiem oddziaływania wilgotnych mas powietrza z zachodu i kontynentalnych ze wschodu. Według W. Okołowicza powiat rypiński położony jest w dzielnicy klimatycznej mazurskiej. Średnia roczna temperatura wynosi 7,6 °C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (średnia z wielolecia wynosi 17,6° C, natomiast najchłodniejszym - styczeń (średnia - 2,60C).

Termiczne lato (średnia dobową temperaturę powietrza powyżej 15°C) trwa tu średnio przez 90 dni, natomiast termiczna zima (temperatura średnia dobową poniżej 0° C) przez średnio 91 dni. Termiczne lato pojawia się na w drugiej dekadzie czerwca, natomiast kończy w pierwszych dniach września. Zima rozpoczyna się na początku grudnia i trwa do pierwszej dekady marca.

Termiczna wiosna (temperatura średnia dobową pomiędzy 5° a 15°C) pojawia się (poprzedzona przedwiośnią, które trwa około miesiąca) w pierwszych dniach kwietnia i utrzymuje się do początku czerwca przez około 60 dni. Termiczna jesień (temperatura średnia dobową pomiędzy 15° a 5°C) rozpoczyna się na początku września i trwa do początku listopada przez około 60 dni. Przedzimy - podobnie jak przedwiośnie - trwa na około miesiąca.

Średnie roczne usłonecznienie wynosi 4,4 godz./dobę. Najwięcej godzin ze słońcem notowanych jest w czerwcu (8,2 godz./dobę) a najmniej w grudniu (tylko 0,8 godz./dobę). Pogodnie (zachmurzenie do 20% nieba) na tym obszarze jest przez średnio 50-55 dni w roku, natomiast pochmurnie (zachmurzenie 80-100 %) jest tu przez 120-130 dni w roku. Dni pogodnych najwięcej jest na wiosnę (głównie w marcu) i jesienią (w październiku). Dni pochmurne natomiast najczęściej notowane są późną jesienią i w zimie.

Roczne sumy opadów atmosferycznych wynoszą od 550 do 600mm. Najmniej opadów notuje się w miesiącach od grudnia do kwietnia (miesięczne sumy 30-35 mm), natomiast najwięcej od maja do lipca. W miesiącach tych sumy opadów rosną od 50 do 90 mm. Od sierpnia do listopada sumy te ponownie maleją od średnio 70 do 40 mm. Na terenie powiatu opady atmosferyczne występują przez średnio 150-160 dni w roku. Praktycznie więc średnio, co drugi dzień notowany jest tu opad deszczu lub śniegu.

Na terenie gminy najczęściej wiatr wieje z kierunków południowych (wiatr: południowo-wschodni, południowo-zachodni i południowy), których częstość wynosi 52 %. Na wiatr z sektora zachodniego przypada 42,5 % przypadków, z sektora wschodniego 24,7% oraz północnego 15,6%.

W przypadku terenów i obiektów prawnie chronionych w gminie znajdują się 1 rezerwaty przyrody, obszar chronionego krajobrazu. Do obszarów i obiektów prawnie chronionych należy również zespół parkowy i parkowo - pałacowy.

2.3 Turystyka

W niniejszym rozdziale przedstawiono diagnozę stanu gospodarki turystycznej w gminie Skrwilno, omówione zostały elementy tej gospodarki: zagospodarowanie turystyczne, ruch turystyczny oraz dochody z turystyki, jakie wpływają do budżetu gminy.

2.3.1 Zagospodarowanie turystyczne

2.3.2 Baza noclegowa

Ogólną charakterystykę bazy przedstawiono w tabeli 9, w podziale na miejsca noclegowe całoroczne i sezonowe.

Tabela 2. Wielkość bazy noclegowej

Lp	Jednostka administracyjna	Miejsca noclegowe		
		Całoroczne	Sezonowe	razem
5.	Skrwilno	15	811	826

- ❖ pokoje gościnne w obiektach agroturystycznych - 15 miejsc noclegowych, w tym 15 miejsc całorocznych,
- ❖ domy letniskowe - 275 miejsc noclegowych, w tym 5 miejsc całorocznych,

Z tego wynika, że na terenie gminy największą ilością miejsc dysponują obiekty letniskowe.

Obiekty gastronomiczne

Spośród obiektów gastronomicznych na terenie gminy występują: kawiarnie i bary. Obiekty te są zróżnicowane pod względem wielkości, rodzaju i świadczonych usług. W niektórych przypadkach istnieje możliwość spożycia posiłków u kwaterodawców, co dotyczy przede wszystkim obiektów agroturystycznych.

Szlaki turystyczne

Stopień zagospodarowania turystycznego szlaków jest obecnie niewielki. Poza ścieżką przyrodniczo-leśną, urządzoną przez nadleśnictwo Skrwilno, pozostałe szlaki turystyczne nie są oznakowane.

Ważną rolę w obsłudze aktywnych form wypoczynku odgrywa szlak wodny rzeki Skrwy, począwszy od jeziora Skrwileńskiego do Wisły. Obecnie jednak rzeka Skrwa dla tych celów jest słabo wykorzystywana. Wynika to z faktu, że jest praktycznie nie zagospodarowana jako szlak wodny. Skrwa nie jest także w odpowiedni sposób promowana.

Urządzenia sportowo-rekreacyjne

. Do dyspozycji turystów są przede wszystkim: boiska piłkarskie, boiska do siatkówki, koszykówki, piłki ręcznej, itp. Rozwija się baza do uprawiania turystyki i rekreacji konnej. Jest to jedna z form oferowanych głównie w gospodarstwach agroturystycznych.

2.3.2. Ruch turystyczny

Tereny turystyczne w gminie Skrwilno stanowią miejsca turystyki i wypoczynku przede wszystkim dla:

- ❖ mieszkańców Rypina,
- ❖ mieszkańców powiatu rypińskiego,
- ❖ mieszkańców miast położonych w odległości do około 100 kilometrów takich jak: Sierpc, Płock, a także z okolic Warszawy.

2.5 Gospodarka komunalna

Stan istniejącej infrastruktury komunalnej w gminie oparto o najnowsze dane statystyczne (wg stanu na koniec 2006 r.), jak również dostępne materiały zawarte w informacjach obejmujących ocenę stanu i zamierzeń w zakresie realizacji przedsięwzięć w zakresie wyposażenia terenów zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę, w zbiorcze sieci kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

2.5.1. Sieć wodociągowa

Sytuacja w gminie pod względem zwodociągowania jest następująca. W gminie Skrwilno - 94 % budynków podłączonych. 82 % ludności gminy korzysta z wody dostarczanej z sieci zbiorowego zaopatrzenia. Na terenie gminy jest 1371 podłączeń prowadzących do budynków. Sieć wodociągowa w gminie liczy 177,8 km,

W 2006 r. zużycie wody z wodociągów we wszystkich gospodarstwach domowych w gminie wyniosło 171,9, tys. m³. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosi to 26,45 m³.

Pobór wody odbywa się z ujęć wód podziemnych w 100 %.

Wody podziemne czerpane z istniejących ujęć znajdują się w klasach, II i III klasie czystości. Są to wody czwartorzędowe. Pobór wód podziemnych odbywa się głównie na potrzeby gospodarki komunalnej, zakładów przemysłowych oraz gospodarki rolnej.

Na obszarze gminy zaopatrzenie w wodę odbywa się poprzez ujęcia wód podziemnych - studnie głębinowe. Obecnie w gminie znajduje się ponad 5 ujęć wód podziemnych. Są to ujęcia komunalne. Wydajność tych ujęć jest różna od około 15 m³/h do około 45 m³/h. Do najważniejszych ujęć wód podziemnych zaliczyć ujęcia Skrwilno, Okalewo i Czarnia Duża

Tabela 8. Sieć wodociągowa gminie

Lp	Wieś/Gmina	Sieć rozdzielcza w km	Liczba budynków	Przyłączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	Zużycie wody z wodociągów gospodarstwach domowych	
					W tys./m ³	na 1 mieszkańca w m ³
1.	Baba	3,0	18	12	2,1	
2.	Borki	4,6	21	18	3,1	

3.	Budziska	3,7	31	22	2,7	
4	Czarnia Duża	7,3	49	43	0	
5.	Czarnia Mała	4,7	35	35	0	
6.	Kotowy	11,5	75	42	11,9	
7.	Mościska	3,3	37	38	0	
8.	Nowe Skudzawy	6,1	24	23	2,6	
9.	Otocznia	6,8	26	22	0	
10.	Okalewo	26,4	200	166	26,0	
11.	Przywitowo	7,7	73	66	8,5	
12.	Rak	8,1	52	51	0	
13.	Ruda-Klepczarnia	4,5	57	57	8,2	
14.	Skrwilno	11,3	356	347	64	
15	Skudzawy	15,5	93	86	10,6	
16.	Szucie	7,7	46	35	6,2	
17	Szustek	6,5	41	45	7,7	
18.	Szczawno	10,7	42	43	2	
19	Urszulewo	10,5	48	123	9,5	
20	Wółka	5,8	25	29	2,7	
21	Zambrzyca	5,9	42	42	0	
22	Zofiewo	6,3	28	26	4,1	
	Skrwilno	177,9	1419	1371	171,9	0,026

2.5.2. Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnie ścieków

Na terenie gminie rozdzielcza sieć kanalizacji z przyłączeniami liczy tylko 17835,5m, przy jednoczesnym funkcjonowaniu 323 połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych (tabela 3). W stosunku do połączeń wodociągowych jest to tylko 23,55 %.

Tabela 9. Sieć kanalizacyjna gminie stan na 31.12.2006r.

Lp	Wieś/Gmina	Sieć rozdzielcza w km	Przyłączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	
			ilość	% w stosunku do podłączeń wodociągowych
5.	Skrwilno	17,8	326	23,55

Pozostałe wsie nie posiadają kanalizacji sanitarnej zbiorczej.

Można, więc stwierdzić, że w takim procencie ścieki komunalne są odprowadzane do kanalizacji.

W Skrwilnie ok.92 % mieszkańców korzysta z sieci kanalizacyjnej. Na obszarze gminy działa 1 oczyszczalnia ścieków. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczne typu SBR. Przepustowość tych oczyszczalni wynosi 440,4 m³ na dobę.

W przypadku ścieków komunalnych odprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ich ilość jest znacznie większa i wynosi 45,2 tys. m³. Z tej ilości całość (100 %) jest odprowadzana do wód powierzchniowych jako oczyszczona.

3. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy odpady składowane są na 1 składowisku (tabela 4). Składowiska te przyjmują rocznie około 0,5 tys. Mg, natomiast na dobę 0,135 Mg odpadów. System gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie należy obecnie ocenić jako mało zadowolający.

Wysypisko wymaga modernizacji. Zastrzeżenia budzi sposób zbiórki, transportu i składowania odpadów. Na składowisku deponuje się zmieszane i nieposegregowane odpady komunalne. Na wysypisku brakuje także podstawowych urządzeń technicznych, mianowicie: brak wagi, instalacji odgazowania złoża odpadów, Wyposażone jest jedynie w 3 piezometry do badania czystości wód podziemnych.

Składowisko posiada drenaż do ujmowania i odprowadzania odcieków, co umożliwia ich przenikanie do gruntu, a następnie do wód podziemnych. Ważnym jest również, aby wysypiska otoczone były izolacyjnymi pasami zieleni.

Tabela 4. Składowisko odpadów komunalnych funkcjonujące w gminie według stanu na listopad 2006 r.

IP	Lokalizacja składowiska	Rejon obsługi	Przychód		Uwagi wysypisku
			ton/rok	ton/dobę	
1.	Szczawno	Gmina Skrwilno	44,2	0,002	W perspektywie rekultywacja

Z inicjatywy Związku Gmin Rypińskich działa Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów w Puszczy Miejskiej. Jest to obiekt dla potrzeb powiatu, gdzie prowadzona jest m. in. segregacja odpadów, natomiast na terenie powiatu wprowadzana jest selektywna zbiórka odpadów. W perspektywie rozszerzenie obszaru działania o gminy Golubskie i Brodnickie

2.5.3. Infrastruktura energetyczna

Obszar gminy obsługiwany jest przez Zakład Energetyczny Toruń SA. Rejon Energetyczny Rypin. Przez teren gminy przebiegają linie wysokiego napięcia moc zainstalowana w transformatorach jest wystarczająca dla zaspokojenia ich potrzeb gospodarczych i bytowych. W zakresie zadań lokalnych w tej dziedzinie planuje się:

- ❖ modernizację starych linii energetycznych i wprowadzanie sieci kablowych na terenach zwartej zabudowy,
- ❖ rozbudowę sieci rozdzielczej wynikającej z rozwoju gminy.

2.5.4. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy zaopatrzenie w ciepło oparte jest głównie na indywidualnych źródłach ciepła oraz kotłowniach zakładowych wytwarzających ciepło dla wspólnot mieszkaniowych. Tego typu kotłownie występują m. in. w miejscowościach: Skrwilno, i Okalewo.

W większości przypadków są to tradycyjne źródła, w których najczęściej jako opał używane są węgiel i koks, natomiast rzadko olej opałowy. W Skrwilnie jedynie w Spółdzielni

mieszkaniowej 'SKRWA' funkcjonują odcinki sieci ciepłowniczej, które są podłączone do zbiorczego systemu zasilania w ciepło. Ich długość wynosi 1234 m..

2.7 Transport i komunikacja

2.7.1. Sieć drogowa

Odpowiednia sieć drogowa jest podstawą prawidłowego funkcjonowania transportu na danym terenie. Obsługę komunikacyjną powiatu rypińskiego zapewnia system dróg o znaczeniu wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Według danych Starostwa Powiatowego w Rypinie na pełną infrastrukturę drogową w gminie składają się następujące drogi:

- ❖ drogi wojewódzkie o łącznej długości 17,6 km, które stanowią:
  - droga nr 563 (Ryp in - Żuromin - Mława),
  - droga nr 560 (Brodnica - Rypin - Sierpc),
- ❖ drogi powiatowe - o łącznej długości 211,8 km, w tym ulice miasta 6,1 km; drogi powiatowe o nawierzchni utwardzonej 200 km,
- ❖ drogi gminne - o łącznej długości 105 km, w tym o nawierzchni utwardzonej 11,4 km.

Drogami wojewódzkimi połączone ze sobą są tylko dwie miejscowości gminne Okalewo i Urszulewo. Należy także podkreślić, że drogi na terenie powiatu wymagają w większości gruntownego remontu i przebudowy.

Na terenie gminy znajdują się obecnie 2 stacje paliwowe, m.in. w następujących miejscowościach: Okalewo, i Skrwilno. Usługi motoryzacyjne natomiast prowadzone są na 2 stacjach obsługi. W Okalewie i Skrwilnie.

Komunikacja zbiorowa - połączenia autobusowe, które obsługiwane są przez PKS. Trącą swą ważność na rzecz transportu indywidualnego.

2.7.2. Linie kolejowe

Na terenie gminy nie ma linii kolejowych

2.7.3 Identyfikacja problemów.

- mała ilość terenów pod zabudowę mieszkalną
- brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych
- mały stopień skanalizowania
- zły stan dróg
- słaby rozwój budownictwa

3. REALIZACJA CELU STRATEGICZNEGO PLANU ROZWOJU

LOKALNEGO

Strategiczny cel dla Gminy Skrwilno określono jako:

„Gmina Skrwilno z dobrze rozwiniętym rolnictwem, infrastrukturą techniczną, instytucjami społecznymi, przedsiębiorczością oraz z wykorzystanymi walorami turystycznymi i przyrodniczymi.”

Aby go osiągnąć, niezbędna jest między innymi realizacja celów takich jak:

- budowa i przebudowa sieci dróg
- budowa infrastruktury komunalnej
- wspieranie działań w zakresie tworzenia gospodarstw agroturystycznych
- wspieranie działań w zakresie renowacji i remontów zabytków

4. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

Realizacja zadań została ujęta w tabeli